

Sygn. akt IX Ca 1253/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mirosław Wieczorkiewicz (spr.)
Sędziowie:	SSO Agnieszka Żegarska SSO Jacek Barczewski
Protokolant:	st. sekr. sąd. Marta Borowska

po rozpoznaniu w dniu 5 kwietnia 2018 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa Z. Z.

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 5 września 2017 r., sygn. akt X C 2878/16,

I. zmienia zaskarżony wyrok w całości w ten sposób, że nadaje mu brzmienie:

„1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7.200,-zł (siedem tysięcy dwieście) wraz z ustawowymi odsetkami od 23 września 2015 r. do 31 grudnia 2015r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.667,-zł (dwa tysiące sześćset sześćdziesiąt siedem) tytułem kosztów procesu;

4. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Olsztynie kwotę 138,-zł (sto trzydzieści osiem) tytułem kosztów sądowych”;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.180,-zł (jeden tysiąc sto osiemdziesiąt) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Jacek Barczewski Mirosław Wieczorkiewicz Agnieszka Żegarska

Sygn. akt IX Ca 1253/17

UZASADNIENIE

Powód domagał się zasądzenia od pozwanego kwoty 7.200,-zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie wraz z odsetkami od szczegółowo wymienionych kwot i dat oraz kosztami procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że strony łączyła umowa OC/AC z dnia 9 lipca 2015r., zawierająca klauzulę „stała wartość rynkowa”. Na podstawie wymienionego postanowienia, za opłatą dodatkowej składki można było rozszerzyć zakres ubezpieczenia autocasco zawartego na 1 rok o opcję utrzymywania wartości rynkowej pojazdu z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia przez cały okres ubezpieczenia oraz ustalającą w razie szkody całkowitej lub kradzieży wartość rynkową pojazdu z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia. Wartość pojazdu na dzień zawarcia umowy została określona na kwotę 41.000,-zł. W dniu 18 lipca 2015r., pojazd powoda objęty ubezpieczeniem AC został uszkodzony. Powód zgłosił szkodę pozwanemu, a ten wyliczył należne mu odszkodowanie przy określeniu wartości pojazdu na 33.200,-zł. Według powoda, odszkodowanie zostało wyliczone niezgodnie z klauzulą „stała wartość rynkowa”.

W dniu 29 kwietnia 2016r. Sąd Rejonowy w Olsztynie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (sygn. akt X Nc 406/16), w którym nakazał pozwanemu, aby zapłacił na rzecz powoda kwotę 7.200,-zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi: od kwoty 7.800,-zł od dnia 23 września 2015r. do dnia 13 listopada 2015r. oraz od kwoty 7.200,-zł od dnia 14 listopada 2015,-r. do dnia zapłaty.

Pozwany wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany podał, że na etapie zawierania umowy ubezpieczenia autocasco, samochód powoda został niewłaściwie wyceniony przez jego agenta. Z tego powodu, na etapie postępowania likwidacyjnego dokonano ponownej wyceny jego auta.

Wyrokiem z dnia 5 września 2017r, Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.600,-zł z odsetkami ustawowymi od dnia 23 września 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie oddalił powództwo, zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.766,52,-zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz nakazał pobranie na rzecz Skarbu Państwa od powoda kwotę 107,64,-zł i od pozwanego kwotę 30,36,-zł tytułem wynagrodzenia biegłego tymczasowo wypłaconego z sum Skarbu Państwa.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 18 lipca 2015r. miało miejsce zdarzenie drogowe, w wyniku którego uszkodzeniu uległ należący do powoda pojazd marki V. o nr rej. (...). Strony łączyła w dniu zdarzenia umowa ubezpieczenia OC/AC o nr polisy (...) z okresem ubezpieczenia od 11 lipca 2015r. do 10 lipca 2016r. Suma ubezpieczenia Autocasco wynosiła brutto 41.000,-zł. Umowa zawierała klauzulę stała wartość rynkowa pojazdu. Zgodnie z ogólnymi warunkami ubezpieczenia autocasco § 10 ust. 2 pkt 1 i 2 stała wartość rynkowa polega na tym, że ubezpieczający za opłatą dodatkowej składki może rozszerzyć zakres ubezpieczenia autocasco zawartego na okres jednego roku o opcję utrzymania wartości rynkowej pojazdu z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia przez cały okres ubezpieczenia. Jako podstawę do rozliczania szkody w przypadku szkody całkowitej lub kradzieży pojazdu przyjmuje się wówczas wartość rynkową pojazdu z dnia zawarcia umowy.

Sąd I instancji również ustalił, że powód zgłosił szkodę pozwanemu, a pozwany, po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, przyjął odpowiedzialność za skutki zdarzenia, stwierdził zaistnienie szkody całkowitej. Pozwany, według ustaleń tego Sądu ponownie weryfikował wartość rynkową pojazdu, ustalając ją na kwotę 33.200,-zł.

Sąd I instancji ponadto ustalił, że powodowi przyznano odszkodowanie w wysokości 14.340 złotych. Powód pismem z dnia 25 września 2015r. wezwał pozwanego do zapłaty brakującej kwoty. W odpowiedzi pozwany decyzją z dnia 13 listopada 2015r. dopłacił powodowi kwotę 600,-zł.

Sąd Rejonowy na podstawie opinii biegłego również ustalał wartość rynkową pojazdu powoda i przyjął, że wynosi ona na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia oraz na dzień szkody 35.400 złotych. Wartość pozostałości miała wynosić 18.600,-zł.

Mając to na uwadze Sąd Rejonowy przyjął, że strony pozostawały w sporze, co do wartości pojazdu na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia, albowiem powód twierdził, że wartość ta winna być ustalona w wysokości wskazanej w umowie ubezpieczenia, zaś pozwany dowodził, że wartość ta, błędnie ustalona w umowie, winna być realnie ustalona przez stosownego biegłego sądowego.

Według Sądu I instancji pozwany podniósł, że na etapie zawierania umowy ubezpieczenia autocasco wycena wykonana przez agenta ubezpieczeniowego została wykonana dla innej wersji wyposażenia niż samochód powoda, a także uwzględniała korektę dodatkową dodatnią na poziomie 3.257,-zł za stan techniczny oraz dodatkowe wyposażenie, którego samochód nie posiadał.

Wobec sporu w tym zakresie, w celu ustalenia wartości rynkowej pojazdu Sąd Rejonowy zasięgnął wiadomości specjalnych biegłego z zakresu techniki samochodowej S. W., który ustalił wartość rynkową pojazdu na dzień szkody na kwotę 35.400,-zł.

W tej sytuacji Sąd I instancji przyjął, że wysokość należnego powodowi odszkodowania winna zostać ustalona w wysokości 16.540,-zł (35.400 zł - 18.860 zł = wartość niekwestionowana pozostałości).

Skoro zatem pozwany w toku likwidacji wypłacił powodowi kwotę 14.340,-zł, a następnie pozwany dopłacił kwotę 600,-zł, zdaniem Sądu I instancji, należało zasądzić brakującą kwotę 1.600,-zł (16.540 zł - 14.340 zł - 600 zł).

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 100 zdanie 1 kpc poprzez ich stosunkowe rozdzielenie.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód, zaskarżając rozstrzygnięcie Sądu I instancji w części, tj. co do punktów II, III i IV.

Powód zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu:

1. naruszenie art. 805 § 1 kc i § 2 pkt 1 kc w zw. z § 10 ust. 2 pkt 1 i 2 OWU w zw. z art. 65 § 2 kc poprzez błędną wykładnię i w konsekwencji ustalenie wysokości należnego powodowi odszkodowania niezgodnie z treścią zawartej umowy ubezpieczenia, z której wynika, iż strony zawarły klauzulę stałej wartości rynkowej pojazdu z dnia zawarcia umowy stanowiącą podstawę do rozliczania szkody całkowitej,
2. naruszenie art. 824¹ § 1 w zw. z art. 3531 kc poprzez jego niezastosowanie, a tym samym zasądzenie wysokości odszkodowania na podstawie ponownego określenia wartości rynkowej pojazdu w dniu zawarcia umowy wbrew przyjętej między stronami, zgodnie ze swobodą zawierania umów, stałej wartości rynkowej pojazdu w dniu zawarcia umowy,
3. nierozpoznanie istoty sprawy poprzez pominięcie zarówno w postępowaniu dowodowym jak również w rozważaniach prawnych twierdzeń pozwanej w zakresie przyjętej klauzuli stałej wartości rynkowej pojazdu z dnia zawarcia umowy, jak również przesłanek uprawniających do przyjęcia, iż strony związane są treścią zawartej umowy,
4. istotny błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, polegający na ponownym określeniu wartości rynkowej pojazdu, a tym samym pominięciu zapisów łączącej strony umowy, mimo iż pozwany nie wypowiedział powodowi przedmiotowej umowy jak również nie uchylił się w skuteczny sposób od skutków prawnych złożonego oświadczenia.

Mając powyższe na uwadze, powód wniósł o:

1. zmianę 2 punktu wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda także kwoty 5.600,-zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 23 września 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

2. zmianę 3 oraz 4 punktu orzeczenia poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu za I instancję według norm przepisanych,
3. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania przed Sądem II instancji według norm przepisanych,
4. ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Olsztynie do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi pozwany wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych za instancję odwoławczą.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Nie negując prawidłowości przeprowadzonego postępowania dowodowego i przytoczonych - w niezbędnym zakresie - ustaleń, Sąd Okręgowy uznaje, że wartość pojazdu powoda przed szkodą, powinna zostać ustalona w oparciu o zapisy łączącej strony umowy ubezpieczenia potwierdzonej polisą o numerze (...) (k. 8).

Zgodnie z przepisem art. 805 kc, przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę (§ 1). Świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie - przy ubezpieczeniu majątkowym - określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku (§ 2).

W niniejszej sprawie, powód zawierając umowę wybrał klauzulę „stała wartość rynkowa”, która - zgodnie z § 10 ust. 2 pkt 1 OWU - przewidywała, że ubezpieczający za opłatą dodatkowej składki może rozszerzyć zakres ubezpieczenia autocasco zawartego na okres jednego roku o opcję utrzymania wartości rynkowej pojazdu z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia przez cały okres ubezpieczenia (k. 18).

Zawarcie umowy na takich warunkach, było zatem zgodne z ogólnymi warunkami ubezpieczenia obowiązującymi u strony pozwanej.

W konsekwencji wysokość szkody, wobec bezspornego faktu wystąpienia w pojeździe powoda szkody całkowitej, powinna zostać ustalona zgodnie z § 10 ust. 2 pkt 2 OWU, to jest w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu w dniu ustalenia odszkodowania pomniejszonej o wartość pozostałości, z uwzględnieniem warunków umowy ubezpieczenia.

W ocenie Sądu II instancji, skoro w umowie przyjęto opcję stałej wartości pojazdu w całym okresie ubezpieczenia (41.000,-zł), to brak jest podstaw do ustalania tej wartości na dzień powstania szkody.

Nie mają przy tym znaczenia twierdzenia pozwanego, że agent ubezpieczeniowy dokonał złej wyceny pojazdu powoda przy zawieraniu umowy ubezpieczenia (inny model pojazdu oraz uwzględnienie korekty za nieistniejące wyposażenie).

W takiej sytuacji, strona pozwana powinna wykazać, że przy zawieraniu umowy agent ubezpieczeniowy został przez powoda wprowadzony w błąd w kwestii wyposażenia samochodu, co bezpośrednio przedłożyło się na zawyżenie jego wartości wskazanej w polisie.

Tylko w takim przypadku pozwany mógłby się uchylić od skutków czynności prawnej na podstawie art. 84 kc, czego jednak nie uczynił zarówno na etapie postępowania likwidacyjnego, jak w trakcie postępowania przed Sądem I instancji.

Skoro ubezpieczyciel - jako profesjonalista - decyduje się na zawarcie umowy z klauzulą „stała wartość rynkowa”, to powinien szczególnie ostrożnie (racjonalnie) oceniać pojazdy, precyzyjnie szacować ich wartość oraz dokładnie określać wysokość sumy ubezpieczenia. Niejako następce przerzucenia tego ryzyka na ubezpieczonego, który dostarczył ubezpieczycielowi wszystkich wymaganych przez niego dokumentów i informacji, jest zasadniczo niedopuszczalne.

Wobec tego wartość pojazdu w chwili wypadku powinna zostać ustalona zgodnie z umową ubezpieczenia, to jest na kwotę 41.000,-zł.

W związku z powyższym należało przyjąć, że wysokość należnego powodowi odszkodowania powinna zostać ustalona w wysokości 22.140,-zł (41.000 zł - 18.860 zł z tytułu niekwestionowanej wartości pozostałości).

Pozwany w toku likwidacji szkody wypłacił kwotę 14.340,-zł, a następnie dopłacił kwotę 600,-zł, to na rzecz powoda należało zasądzić kwotę 7.200,-zł.

W takim też zakresie, rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego zostało zmienione.

Korekta zaskarżonego rozstrzygnięcia, skutkowałą koniecznością ponownego rozliczenia kosztów postępowania pierwszoinstancyjnego. Ostatecznie powód wygrał sprawę w całości, dlatego na jego rzecz - stosownie do przepisu art. 98 § 1 kpc - należało zasądzić 2.667,-zł (250 zł z tytułu opłaty od pozwu, 2.400 zł z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika, 17 zł z tytułu opłaty od pełnomocnictwa).

Z kolei o nieuiszczonych kosztach sądowych, orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 386 § 1 kpc.

Na koniec należy wskazać, że także wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji nie spełnia wymogów z art. 386 § 2-4 kpc, ponieważ nie zawiera nawet w tej części żadnej argumentacji, która powinna być zawarta chociażby w uzasadnieniu apelacji.

O kosztach postępowania apelacyjnego, orzeczono na podstawie art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc w zw. § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015r. - w brzmieniu po nowelizacji. Na zasądzoną kwotę składa się 900,-zł z tytułu zastępstwa prawnego oraz kwota 280,-z tytułu opłaty od apelacji.

Jacek Barczewski Mirosław Wieczorkiewicz Agnieszka Żegarska